

ת"פ 18029/09/15 - מדינת ישראל נגד עולא עיסא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 18029-09-15 מדינת ישראל נ' עיסא (עציר) 12 פברואר 2017

לפני
כבוד השופטת מיכל ברק נבו
מדינת ישראל
בענין

המאשימה

על ידי פמ"מ - עו"ד גל רוזנצווייג

נגד

עולא עיסא (עציר)

הנאשם

על ידי ב"כ עו"ד אנואר פריג'

גזר דין

הרקע וכתב האישום המתוקן

1. הנאשם הורשע ביום 28.9.16, על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון שאליו הגיעו הצדדים. כתב האישום בעניינו תוקן והוא מונה 8 אישומים, שעיקרם קשירת קשר לביצוע פשע וביצוע בצוותא של שוד שרשראות, שנתלשו מצווארן של נשים שונות. ביום 12.1.17 תוקן כתב האישום המתוקן, בשנית. על פי הסכמת הצדדים התווסף לחלק הכללי של כתב האישום תיאור של חלוקת התפקידים שהייתה בין הנאשם לשותפו לעבירות, בעת האירועים. במועד זה הנאשם הודה גם בעובדות שנוספו והכרעת הדין תוקנה בהתאם.

2. **על פי החלק הכללי שבכתב האישום המתוקן**, עובר למועדים הרלוונטיים בכתב האישום, קשר הנאשם קשר עם **מאמון עיסא [מאמון]** לשדוד תכשיטי נשים. במסגרת הקשר נהגו השניים לנסוע יחדיו ברכבו של הנאשם **[הרכב]**, ברחובות צדדיים בחוצות ערי השרון. משאותר קורבן פוטנציאלי, היה מאמון יורד מן הרכב וניגש לקורבן, בעוד הנאשם ממתין לו בנקודת העצירה או מסתובב בסביבות האזור. חלוקת התפקידים בין הנאשם למאמון הייתה כזו שמאמון הוא זה שבחר את הקורבנות, וזאת במסגרת קשירת הקשר לביצוע מעשה השוד בצוותא, והנאשם נהג ברכב והמתין למאמון שיבצע את השוד ויחזור עם שללו. מאמון חטף שרשראות מצוואריהן של המתלוננות, נמלט בריצה ועלה לרכב. השניים היו נמלטים מן המקום ובוחנים את שלל השוד. במקרים מסוימים, שאינם ידועים במדויק למאשימה, נהגו הנאשם ומאמון לנסוע לשטחי הרשות הפלסטינית, שם מכרו את השלל וחילקו ביניהם את הרווחים.

על פי עובדות האישום ראשון, בהתאם לקשר, ביום 24.7.15, סמוך לשעה 19:40, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות פתח תקווה, והורידו בקרבת רחוב ברנר. באותה עת הלכה ברחוב ברנר המתלוננת א.ט, ילידת 1978, כשעל צווארה שרשרת זהב. מאמון, שהבחין בשרשרת, ניגש לא.ט ותלש מצווארה את השרשרת. כתוצאה מכך נשרטה א.ט בצווארה. מאמון נמלט בריצה מן המקום, הנאשם אסף אותו ברכב, והשניים נמלטו ממקום האירוע בנסיעה

מהירה.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) **לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק]**, וכן סיוע לשוד בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 31 לחוק.

על פי עובדות האישום השני, בהתאם לקשר, ביום 26.7.15, סמוך לשעה 16:30, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות הוד השרון, והורידו בקרבת רחוב בני ברית, ליד פארק "השחר". באותה עת הלכה ברחוב בני ברית המתלוננת נ.פ., ילידת 1977, כשעל צווארה שרשרת זהב עם תליון. מאמון, שהבחין בשרשרת, ניגש לנ.פ. ותלש מצווארה את השרשרת. לאחר מכן נמלט מאמון בריצה מן המקום, ונכנס לרכבו של הנאשם, שהמתין לו בסמוך. מיד לאחר מכן, נמלטו השניים מן האזור.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, וכן סיוע לשוד בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 31 לחוק.

על פי עובדות האישום השלישי, בהתאם לקשר, ביום 29.7.15, סמוך לשעה 11:20, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות הוד השרון, והורידו בקרבת רחוב החקלאי 4. באותה עת הלכה ברחוב החקלאי המתלוננת ז.כ., ילידת 1934, כשעל צווארה שרשרת זהב עבה. משעמדה ז.כ. בפתח בית מספר 4, ניגש אליה מאמון תפס אותה מגבה והשכיבה על הרצפה. מאמון אמר לז.כ., תוך שהוא מכה אותה ומסובב את ידה, "אני רוצה את השרשרת". מיד לאחר מכן תלש מאמון את השרשרת מן הצוואר ונמלט בריצה מהמקום. הנאשם אסף את מאמון ברכב והשניים נסעו ממקום האירוע. כתוצאה מכך, ז.כ. נחבלה בצווארה, בפרק כף ידה ובברכה. היא פונתה לבית החולים "מאיר", שם עברה בדיקת CT, טופלה בנוגדי כאב ואושפזה להשגחה למשך יממה.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, וכן שוד בנסיבות מחמירות בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(ב) ביחד עם סעיף 29 לחוק.

על פי עובדות האישום הרביעי, בהתאם לקשר, ביום 5.8.15, סמוך לשעה 12:00, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות הוד השרון, והורידו בקרבת רחוב נצח ישראל 57. באותה עת ישבה על גדר הבית המתלוננת ב.ט., ילידת 1929, כשעל צווארה שרשרת זהב ועליה תליון משובץ יהלום. מאמון שהבחין בב.ט. ובשרשרת לצווארה, ניגש מאחוריה ופנה אליה באמתלה בשאלה על אודות פרטיו של שכן המתגורר בסמוך. ב.ט. השיבה כי אינה מכירה את השכן, ומיד לאחר מכן תלש מאמון את השרשרת מצווארה. מאמון נמלט בריצה מן המקום, נכנס לרכבו של הנאשם והשניים נמלטו ממקום האירוע בנסיעה מהירה.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, וכן שוד בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 29 לחוק.

על פי עובדות האישום החמישי, בהתאם לקשר, ביום 5.8.15, סמוך לשעה 14:11, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות כפר סבא, והורידו בקרבת רחוב לוי אשכול. באותה עת הלכה ברחוב ט.ס, ילידת 1949, כשעל צווארה שרשרת זהב. מאמון, שהבחין בט.ס ובשרשרת לצווארה, ניגש אליה ותלש מצווארה את השרשרת. מיד לאחר מכן, נמלט מאמון לרכבו של הנאשם, שהמתין לו בסמוך למקום השוד, והשניים נמלטו בנסיעה מן המקום.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, וכן שוד בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 29 לחוק.

על פי עובדות האישום השישי, בהתאם לקשר ביום 7.8.15, סמוך לשעה 10:40, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות כפר סבא, והורידו בקרבת רחוב העמק. באותה עת הלכה ברחוב ל.ס, ילידת 1950, כשעל צווארה מלופפת שרשרת זהב. מאמון, שהבחין בל.ס ובשרשרת לצווארה, ניגש אליה, שאל אותה "איזה רחוב זה?" ותלש מצווארה את השרשרת. ל.ס החלה לצעוק "גנב", ומאמון נמלט בריצה במורד רחוב העמק. הנאשם, שהמתין למאמון בסמוך, החל לנסוע בעקבותיו במורד רחוב העמק. השניים נפגשו בתחנה המרכזית הסמוכה לרחוב העמק, שם עלה מאמון על רכבו של הנאשם והם נמלטו מן המקום.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, וכן שוד בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 29 לחוק.

על פי עובדות האישום השביעי, בהתאם לקשר, ביום 16.8.15, סמוך לשעה 17:50, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות הוד השרון, והורידו בקרבת רחוב שחל 20. אותה העת הלכה ברחוב ונכנסה לחצר הבית ש.ב.צ, ילידת 1943, כשעל צווארה שרשראות. מאמון, שהבחין ב.ש.ב.צ ובשרשראות שלצווארה, ניגש אליה מאחור, אמר לה "סליחה" ותלש מצווארה את השרשראות. הנאשם שהמתין למאמון בסמוך נסע לעבר מאמון והעלה אותו לרכב מספר בתים לאחר זירת האירוע, ברחוב שחל 35. והשניים נמלטו מן המקום.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, וכן שוד בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 29 לחוק.

על פי עובדות האישום השמיני, בהתאם לקשר, ביום 21.8.15, סמוך לשעה 10:20, הסיע הנאשם ברכב את מאמון ברחובות רעננה, והורידו בקרבת רחוב הפלמ"ח פינת רחוב בורכוב. באותה עת הלכה ברחוב ל.פ, ילידת 1942, כשעל צווארה שרשרת ועליה תליונים. מאמון, שהבחין בל.פ ובשרשרת שלצווארה, ניגש אליה ותלש מצווארה את השרשרת. כתוצאה מהתלישה נשרטה ל.פ וסבלה מאדמומיות בצוואר. מאמון נמלט בריצה מן המקום, ועלה על רכב הנאשם שהמתין לו אותה העת בסמוך למקום השוד, והשניים נמלטו ממקום האירוע.

בהתאם לכך הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, וכן שוד בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 29 לחוק.

3. אשר לעונש, הצדדים הסכימו כי התביעה תעתור לעונש שיעמוד על 75 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצר של הנאשם), מאסר על תנאי, קנס ופיצוי כספי, וההגנה טען באופן פתוח. עוד הסכימו הצדדים כי עובר לטיעונים לעונש שירות המבחן יכין תסקיר על אודות הנאשם, והוא יפקיד עד למועד הדיון 3,000 ₪ פיצוי מוסכם עבור מתלוננת בשם מ.ז. (שעניינה נמחק מכתב האישום המקורי). במועד הכרעת הדין ביקש ב"כ הנאשם לקזז את סכום הפיצוי למתלוננת מ.ז. מכסף שהופקד בתיק המעצר, וכך הוריתי.

4. ביום 30.11.16 החלו הצדדים לטעון לעניין העונש. במהלך טיעוני ההגנה, טען הסניגור לגבי נסיבות ביצוע העבירה, כי בפועל הנאשם לא בחר בקורבנות ולא היה לו את המודעות למעשי השוד עצמם, מאחר שהוא רק הסיע את מאמון למקום הארוע, קרי: לא ידע על התרחשות האירועים, אלא רק בדיעבד. הובהר לב"כ הנאשם כי דברים אחרונים אלה מנוגדים לאמור בחלק הכללי של כתב האישום, כמו גם להודיה בקשירת הקשר. לפיכך ביקש הנאשם לחזור בו מהודייתו ולנהל את ההליך. הוריתי לסנגור להגיש בקשה מתאימה ומנומקת וככל שיהיה צורך ייקבע מועד דיון. ביום 26.12.16 התקיים דיון בבקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו. הצדדים הסכימו לבסוף לניסוח החלק הכללי של כתב האישום שתואר בפסקה 2 לעיל, כך שהובהר מצד אחד, שעל פי חלוקת התפקידים, מאמון ולא הנאשם הוא שבחר את הקרבנות. מצד שני, ברור כי הנאשם היה שותף לקשר ולא נודע לו רק בדיעבד על מעשי השוד, והחל מהאישום השלישי הוא מואשם בשוד בצוותא חדא, ולא רק בסיוע לשוד. בעקבות כך, הודה הנאשם גם בעובדות אלו ובקשתו לחזור בו מהודייתו נמחקה. ביום 12.1.17 התקיים דיון המשך הטיעונים לעונש שבמסגרתם נשמעו טיעוני ההגנה.

תסקיר שירות המבחן

5. שירות המבחן הגיש ביום 15.11.16 תסקיר בעניינו של הנאשם. חשוב לציין שהתסקיר הוגש לפני תיקון כתב האישום בשנית, כך שיש להתייחס לאמור בתסקיר לגבי כך שהנאשם אינו לוקח אחריות מלאה, וההתייחסות לבחירת הקורבנות, בהתחשב בתיקון הנוסף שנעשה בכתב האישום עקב טענות הנאשם בנקודה זו.

מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 49, נשוי, אב לשלושה ילדים (בגילאי 17-24), תושב כפר קאסם ובעל השכלה של 9 שנות לימוד. הנאשם עסק טרם מעצרו במשך 25 שנים בעבודות שיפוצים כשכיר וכעצמאי. מדבריו עלה כי מערכת היחסים עם משפחת מוצאו היא חיובית ומספקת. כך גם הקשר עם אשתו, שאותו תאר כמערכת יחסים חיובית ותומכת. עוד צוין בתסקיר כי הנאשם נעדר עבר פלילי. אשר להתייחסות הנאשם לעבירות בהם הורשע, קצינת המבחן ציינה כי הנאשם אינו לוקח אחריות על העבירות ומשליך את האחריות על שותפו כך שמדבריו עולה כי הוא הסיע את מאמון, מאחר שיש ביניהם יחסי עובד-מעביד וחברות, מבלי שידע על מעשיו הפליליים. חרף זאת, הנאשם ביטא צער וחרטה כלפי הקורבנות והכיר בנזק הפיזי והנפשי שנגרם להן כתוצאה מהמעשים הפליליים.

שירות המבחן מצא כי הערכת הסיכון לעבריינות מצד הנאשם בעתיד נמצאת בטווח הבינוני, ואם ינקוט אלימות, דרגת חומרת המעשים צפויה להיות נמוכה. כגורמי סיכון שירות המבחן התייחס לקושי של הנאשם לקחת אחריות על מעשיו, לתפיסת עולמו הקורבנית והפסיבית, לחומרת העבירות ולמאפייני העבירה, קרי: בחירת קורבנות מבוגרים, תוך שימוש בכוח, במטרה להשיג רווח כספי. גורמים נוספים שנלקחו בחשבון הם קשריו החברתיים השוליים של הנאשם וקשייו להיעזר בגורמי טיפול, כמו גם מודעות עצמית נמוכה למצבו והעדר גורמי תמיכה בקרב משפחתו. הנאשם שלל קבלת טיפול כלשהו. כגורמים מפחיתי סיכון, ציינה קצינת המבחן כי הנאשם הכיר בחומרת העבירות המיוחסות לו ואף

הבין את הפסול במעשים והנזקים שגרם לקורבנותיו. עוד צוין כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסים אלימים או בדפוסים עברייניים מושרשים, והמעשים שביצע נעשו על רקע התדרדרות במצבו בתקופה שקדמה לביצוע העבירות שבה, בין היתר, חבר לחברה שולית.

בסופו של יום שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית או טיפולית, וזאת בהעדר מוטיבציה מצד הנאשם להשתלב בהליך מעין זה.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה

6. בפתח טיעוני הגיש התובע ראיות לעונש - רישום פלילי של הנאשם אשר סומן **במ/1** ואסופת הצהרות נפגעות העבירה באישומים 3, 4 ו-7 אשר סומנו **במ/2** - שאליהן אתיחס בהמשך.

לטענת התובע, מעשיו של הנאשם הם **מעשים נפרדים ובודדים** ועל בית המשפט לקבוע כי מדובר במספר אירועים. לטענתו, מעבר לכך שמבחינה "חיצונית", כלשוננו, מדובר באירועים נפרדים - תאריך נפרד, מקום נפרד, קורבן נפרד - הרי שמדובר על פגיעות נפרדות ואירועים שתוכננו באופן נפרד לחלוטין, הגם שמדובר במעשים הדומים באופיים.

במסגרת **הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה** טען התובע כי הנאשם ביצע את העבירות יחד עם אדם נוסף, כאשר החלוקה ביניהם הייתה כזו שהנאשם והאחר נהגו לנסוע ברחובות צדדיים באזור השרון וכאשר האחר היה יורד מהרכב, בוחר את הקורבנות ומבצע את השוד, הנאשם המתין לו ברכב, ובהמשך השניים ברחו מהמקום. במקרים מסוימים הנאשם והאחר נסעו לשטחים על מנת למכור את השלל וחלקו ביניהם את הרווחים. ב"כ המאשימה הפנה לאישום השלישי, שבמסגרתו תקף האחר אישה כבת 81, בכך שהוא תפס אותה מגבה, השכיב אותה ארצה, הכה אותה, סובב לה את היד ובכוח תלש שרשרת זהב מצווארה. ב"כ המאשימה הבהיר כי השותף אמנם ביצע את המעשים פיסית, אך הנאשם היה שותף מלא למעשים אלו. עוד הפנה התובע לגילאים של יתר הקורבנות באישומים 4 עד 8, שנעים מגיל 65 (אישום שישי), לגיל 86 (אישום רביעי), ולעובדה שבחירת הקורבנות בטווח גילאים זה, כמו גם העובדה שכולן הלכו ברחוב בגפן, הייתה מכוונת. עוד ציין התובע כי במסגרת האישום השני, האחר גרם למתלוננת לשריטה בצוואר כתוצאה מתלישת השרשרת שהייתה על צווארה. עוד עמד התובע על התכנון שקדם לביצוע העבירות, כאשר מדובר על שמונה אירועים נפרדים. אשר לחלקו של הנאשם בביצוע המעשים, ב"כ המאשימה טען כי חלקו היה אינטגרלי וממשי, נוכח חלוקת התפקידים שהייתה בין הנאשם לאחר. אשר לנזק הקונקרטי הפנה התובע להצהרות נפגעות העבירה באישומים 3, 4 ו-7 ולנזקים שנגרמו למתלוננות, כאשר בחלק מהאישומים מדובר בחבלות גופניות ממשיות.

אשר **לערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה** התובע הפנה לכך שהעבירות שביצע הנאשם פגעו בערכים של בטחון הציבור וזכות הקניין, בהקשר זה הפנה לע"פ 9094/12 **טפסאי נ' מדינת ישראל** [28.4.13]. עוד טען התובע כי מעשיו של הנאשם פגעו בערך של שלמות הגוף ואף הפנה לפסקי הדין הבאים, שבהם קבע בית המשפט כי כאשר ישנה פגיעה גופנית בקורבנות בגילאים מאוחרים יש להחמיר בענישה (ע"פ 49/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** [26.2.14]).

[עניין פלוני]; ע"פ 5213/06 וונדמו נ' מדינת ישראל [9.5.07]; וע"פ 5617/13 כהן נ' מדינת ישראל [27.5.14].

ב"כ המאשימה התייחס למדיניות הענישה הנהוגה וטען כי בחיפוש שערך אחר פסיקה דומה לא מצא כזו שמכילה שמונה ארועים שונים, שבהם אדם הורשע כמסייע או מבצע בצוותא בתפקיד נהג, אך ביקש להקיש ממקרים בודדים על המקרה שבפנינו. התובע הפנה למספר פסקי דין, ולאחר שבחנתי אותם מצאתי לציין את הקרובים ביותר לנסיבות בעניינו, תוך אבחונם מהמקרה דנא:

א. בע"פ 1233/15 מאג'ד נ' מדינת ישראל [19.1.16] [עניין מאג'ד], המערער הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד בחבורה, שאותה ביצע עם אדם נוסף, במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים. מדובר בארוע אחד שבמסגרתו עקבו המערער והאחר אחרי שתי נשים מבוגרות ובהזדמנות הראשונה, בעוד המערער מתצפת על האחר, תלש האחר שרשראות מצווארה של אחת הנשים והשניים נמלטו מהמקום. המערער נעדר עבר פלילי. בית המשפט דחה את ערעורו בקובעו כי עונשו - שעמד על 36 חודשי מאסר בפועל - הוא עונש מאוזן וראוי לנסיבות המקרה. בית המשפט אף אישר את מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא שעמד על בין 24 חודשי מאסר בפועל לבין 50 חודשים;

ב. בע"פ 5881/14 ביארי נ' מדינת ישראל [26.7.15], המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות (בשונה מעניינו) בעבירה של שוד תיק מאישה קשישה בחדר המדרגות שבביתה, וזאת לאחר שהבחין כי עובר לכך היא מכרה צמידי זהב בחנות תכשיטים, ותמורתם קיבלה כמה עשרות אלפי ₪, שאותם הכניסה לתיקה. המערער עקב אחר הקשישה עד שהגיע לביתה, שם כאמור גנב בכוח את תיקה תוך שהפילה ארצה. בית המשפט עמד על נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם, עברו הפלילי המכביד והעובדה כי לא לקח אחריות על המקרה, ודחה את ערעורו על חומרת העונש שעמד על חמש שנות מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים;

ג. בע"פ 2257/13 חייפץ נ' מדינת ישראל [24.4.14], המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של שוד קשישה. המערער עקב אחר הקשישה אשר עשתה פעמיה מקופת החולים לביתה. משביקשה הקשישה לסגור את דלת ביתה, דחף המערער את הדלת, נכנס לדירה, דחף את הקשישה ארצה ומשך מצווארה 2 שרשראות זהב ונמלט מהמקום. בית המשפט דחה את ערעורו, תוך שעמד עברו הפלילי שאינו מכביד, תהליכי הטיפול השיקום שהמערער עובר בכותלי הכלא, הודאתו ולקיחת האחריות. בכך נותר עונשו - חמש שנות מאסר בפועל לצד עונשים נלווים - על כנו;

ד. בעניין פלוני המערערים הורשעו על פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של שוד שרשראות מצווארן של נשים קשישות. לשני המערערים יוסחו שני אישומים ואילו למערער 1 יוחסו, בנוסף, עוד שישה אישומים. בית המשפט דחה את ערעורם על חומרת העונש והותיר את עונשו - של מערער 1 שעמד על 11 וחצי שנות מאסר בפועל לצד עונשים נלווים, ואת עונשו של מערער 2 שעמד על 54 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים - על כנו. יצוין כי למערער 1 היה עבר פלילי משמעותי ודומה לעבירות שבהן הורשע, ובית משפט קמא אף הפעיל מאסר מותנה בעניינו, ואלו מערער 2 היה גם הוא בעל עבר פלילי, פחות משמעותי, ועבר הליך טיפולי של גמילה מסמים;

ה. בע"פ 1044/13 **זידאן נ' מדינת ישראל** [29.10.13], המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות (בשונה מענייננו) בעבירה של שוד ובהפרת הוראה חוקית. המערער חטף ברחוב תיק של אישה קשישה, שבו היה כסף מזומן, ונמלט. בית המשפט דחה את ערעורו תוך שעמד על נסיבותיו האישיות, עברו הפלילי הדל והותיר את עונשו שעמד על ארבע שנות מאסר על כנו.

התובע התייחס ל**נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, וטען כי לחובת הנאשם רישום פלילי ישן בעבירות אלימות ורכוש, ויש לראותו כמי שבעבר הסתבך עם החוק. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם נעדר מוטיבציה להשתלב בטיפול ולעבור הליך שיקומי. הנאשם אינו מכיר בבעייתיות שבמצבו ומגלה תפיסת עולם קורבנית. לפיכך התסקיר לא בא בהמלצה שיקומית ויש לכך משמעות. לזכות הנאשם צויין כי הוא הודה במיוחס לו, חסך זמן ציבורי רב וחסך את עדות המתלוננת. בנוסף, יש לקחת בחשבון את העובדה כי במהלך ניהול ההליך היה הנאשם תקופה במעצר בפיקוח אלקטרוני, ובית המשפט העליון קבע בע"פ 7768/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** [20.4.16], כי מקום שמדובר במעצר שכזה, יש להתחשב בתקופה זו במסגרת שיקולי הענישה.

בסופו של דבר ביקש התובע להטיל על הנאשם עונש של 75 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בפועל (מאחורי סורג ובריח) , מאסר מותנה, קנס כספי ופיצוי לכל אחת מן הקורבנות.

טיעוני ההגנה

7. ב"כ הנאשם טען כי יש לראות במעשיו של הנאשם **כמעשה אחד** וזאת נוכח סמיכות הזמנים שבהם בוצעו העבירות, תוך פחות מחודש ימים, וזרות שיטת הפעולה.

ב"כ הנאשם התייחס ל**נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, ועיקר טיעוניו התרכזו בחלקו של הנאשם בביצוע המעשים, אשר לטענתו היה מועט וכלל את העובדה שהנאשם נהג ברכב, הוריד את שותפו בקרבת מקום ביצוע השוד ובהמשך עזר לו להימלט מהמקום. לטענתו יש חשיבות לכך שהנאשם אינו זה שביצע את המעשים בפועל ולא תקף את אותן קשישות. בהקשר זה אף הוסיף כי הנאשם לא בחר את אותן נשים ומשכך לא היה מודע לגילן, מלבד מתלוננת אחת שראה את מאמון מבצע בה את השוד (הכוונה למתלוננת במסגרת האישום השלישי).

אשר ל**מדיניות הענישה הנוהגת**, ב"כ הנאשם הפנה למספר פסקי דין אשר לטענתו תומכים בעמדתו העונשית. בנקודה זו טען כי עונשו של הנאשם צריך להיות קל יותר מעונשו של שותפו לביצוע העבירה, הגם שעניינו של מאמון לא דון בפניו מותב זה ובעת כתיבת שורות אלו טרם נגזר דינו. ב"כ הנאשם ביקש שאלמד מפסקי הדין הבאים:

א. בע"פ 7939/13 **מדינת ישראל נ' טרקין** [20.5.14], הורשע המשיב על יסוד הודייתו בניסיון שוד, איומים והחזקת סכין שלא למטרה כשרה. המשיב עקב אחר קשישה בעודה יוצאת מקניון באר שבע, נצמד אליה והחל למשוך את תיקה בכח על מנת לגנובו. הקשישה נפלה ארצה והמשיב נמלט. שוטר שהיה במקום החל לתור אחר המשיב ובהתקרבו איים עליו המשיב, תוך שהוא מנופף לעברו עם סכין יפנית. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה שנסוב על קולת העונש העמיד את עונשו על 36 חודשי מאסר בפועל

(חלף 24 חודשים). אציין כי בעניינינו, לנאשם לא מיוחסות כלל העבירות שבהן הורשע אותו משיב, וגם הנסיבות האישיות של המשיב שם, כפי שהובאו בפסק דינו של בית המשפט העליון (בן 28, רווק, דר רחוב, בעל עבר פלילי מכביד מגיל 12, סובל מהפרעת אישיות אנטי סוציאלית ומסכיזופרניה ומכור לאכוהול וסמים), רחוקות מאלה של הנאשם שלפניי, מבחינות מסוימות לקולה, מבחינות אחרות לחומרה.

ב. **עניין מאג'ד**, שהוגש על ידי המאשימה, שכאמור הושתו במסגרתו על המערער 36 חודשי מאסר בפועל בגין קשירת קשר ושווד בנסיבות מחמירות (בצוותא).

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה נוספת כגון ע"פ 5849/13 **בן חיון נ' מדינת ישראל** [6.10.14] וע"פ 6152/13 **קגנוביץ' נ' מדינת ישראל** [3.3.15], שלאחר עיון באותם פסקי דין לא מצאתי כי יש בהם כדי ללמדני על מדיניות הענישה הנהוגה בעניינינו, מאחר שנסיבות ביצוע העבירות באותם פסקי דין רחוקות מלהיות דומות לתיק דנא.

אשר **לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה**: הנאשם בן 50, נשוי ואב ל-4 ילדים. ב"כ הנאשם עמד על הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה שהם, בין היתר, ריחוק וסלידה מבני משפחתו וחוסר תמיכתם נוכח העבירות שביצע (בניגוד לאמור בתסקיר). ב"כ הנאשם אף הדגיש כי אשת הנאשם אינה מגיעה לדיונים ובניו אינם משתפים עמו פעולה. עוד צוין כי בתקופה שבה היה הנאשם נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני, משפחתו התקשתה להתמודד עם התנאים שבהם היה שרוי, ובשל הפגיעה בהם הנאשם החליט "לוותר" על חלופת מעצר זו וחזר למעצר מאחורי סורג ובריח. משכך, טען ב"כ הנאשם, כי לאחר שחרורו הנאשם יצטרך לבנות את משפחתו מחדש ולרכוש בחזרה את אמונם.

עוד טען ב"כ הנאשם כי בלי הודאתו של הנאשם, שניתנה בשלב מוקדם של החקירה, לא היה כלל כתב האישום. במעמד הדיון הקריא ב"כ הנאשם חלקים מחקירתו של הנאשם, שם הביע הנאשם חרטה על מעשיו ועל הפגיעה בקורבנות. לפיכך, לטענתו, מדובר בהודאה אמיתית ובחרטה כנה, ועל בית המשפט לקחת זאת בחשבון בעת בחינת השיקולים לקולא. עוד טען הסניגור כי בהודאתו הביא הנאשם לחסכון בזמן ציבורי רב וחסך מן המתלוננות את הצורך בהעדתן. אשר לרישום הפלילי של הנאשם, לטענת הסניגור מדובר ברישום ישן שכל שניתן ללמוד ממנו הוא שהנאשם לא ריצה מעולם מאסר מאחורי סורג ובריח. עוד טען כי הנאשם סובל מקשיים כלכליים וחב חובות כבדים שעומדים על 250,000 ₪, כאשר דברים אלו נאמרו מפי הנאשם עוד במהלך חקירותיו. בתקופה של ביצוע המעשים עשה הנאשם שימוש בסם מסוג "ניס גאי" אשר השפיע במידה מסוימת על שיקול הדעת שלו.

דבר הנאשם

8. הנאשם הביע צער על מעשיו ועל הפגיעה שגרם למי מהקורבנות, וחזר על כך שהביע חרטה על המעשים עוד בחקירותיו במשטרה. לדבריו הוא נקלע לסיטואציה שאינה מאפיינת אותו ואת אורחות חייו, בוודאי בגילו הנוכחי. לבסוף ביקש הנאשם את רחמיו של בית המשפט.

דין והכרעה

אָרוע אחד או מספר אָרועים?

9. תחילה יש לקבוע, כמצוות סעיף 40 לחוק, האם עסקינן בכמה עבירות באָרוע אחד (ס"ק א), שבגין יש לקבוע מתחם עונש אחד, או שמא מדובר בכמה עבירות בכמה אָרועים (ס"ק ב), שאז יש לקבוע מתחם לכל אָרוע, ולקבוע האם יש לגזור עונש נפרד לכל אָרוע (ומידת החפיפה בין העונשים, אם בכלל), או שיש לקבוע עונש כולל.

במקרה שלפנינו, הנאשם ביצע, יחד עם האחר, את מעשי השוד בדפוס פעולה דומה למדי כלפי כל אחת מהמתלוננות. אמנם, בחלק מהמקרים יוחס לו סיוע בלבד לעבירת השוד (האישום הראשון והשני), מאחר שעד האָרוע השלישי הנאשם לא ראה את מעשיו של שותפו. בע"פ 4910/13 **בני ג'אבר נ' מדינת ישראל** [29.10.14], קבע בית המשפט העליון ברוב דעות כי תחומי של כל "אָרוע" נקבע בהתאם למבחן "הקשר ההדוק", שעל פיו עבירות שיש ביניהן קשר הדוק - סמיכות זמינים בין העבירות או שהן מהוות חלק מתכנית עבריינית אחת - ייחשבו לאָרוע אחד. וברוח זו אף נפסק בע"פ 5643/14 **עיסא נ' מדינת ישראל** [23.6.15], שם קבע בית המשפט העליון כי מעשי המערערים מהווים תכנית עבריינית אחת, שהתמשכה על פני שלושה חודשים, ובמסגרתה ביצעו המערערים, כל אחד על פי חלקו, עבירות שונות אך דומות בנשק עבור בצע כסף. העבירות התבצעו באותם ימים ובין אותם נאשמים, ומשכך יש לראותם כאָרוע אחד. ואולם, כאשר עסקינן בעבירות דומות שבוצעו כלפי קורבנות שונים יש לתת את המשקל הראוי לכל פגיעה ולכל קורבן (ע"פ 9613/11 **טפגאי נ' מדינת ישראל** [31.10.13], פסקה 18).

בענייננו, מעשי השוד בוצעו על פני תקופה של כחודש ימים, בשיטת ביצוע דומה ביותר, אך עם שינויים מסוימים, כגון: מיקום שונה, לרוב אף בעיר שונה, תכנון נפרד לכל אָרוע ובחירה בקורבנות שונים, שכמתואר - נבחרו באקראי. בשני אישומים עסקינן בסיוע לשוד בצוותא חדא, באישום אחד עסקינן בשוד בצוותא חדא בנסיבות מחמירות, ובחמישה אישומים מדובר בשוד בצוותא חדא. בחלק מהאישומים תואר הנזק הגופני שנגרם לקרבן, ובאחרים - לא דובר על נזק גופני. נוסף על כך, מאחר שאחרי כל מעשה שוד הייתה לנאשם הזדמנות להתחרט ולהמנע מביצוע המעשה הבא, ואין מדובר במצב שבו ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת (בניגוד, למשל, לע"פ 5668/13 **ערן מזרחי נ' מדינת ישראל** [17.3.16]), או את ההימלטות לאחר ביצועה, אני סבורה כי יש חובה לתת משקל הולם לכל פגיעה ולכל קורבן. לפיכך, מצאתי לנכון לראות בכל אישום אָרוע נפרד ולפיכך אקבע שמונה מתחמים שונים, אך נוכח הדמיון, אגזור בסופו של יום עונש כולל.

קביעת מתחם העונש ההולם

10. בבחינת הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה, כבר נפסק לא אחת כי במעשי שוד טמונה חומרה יתרה. הערכים המוגנים בקביעת האיסור בביצוע עבירות שוד הם שמירה על בטחונו האישי של הציבור, על שלומו, על קניינו ועל הסדר הציבורי. בעניין מאג'ד, פסקה 7, נקבע כי מדובר ב"עבירה 'קלה לביצוע' שכמעט אינה דורשת תכנון מקדים, טמון בה איום המופנה כלפי הכלל, במובן זה שכל אדם, ובפרט אדם הנתפס כחלש ובלתי מוגן - מהווה 'מטרה' לפגיעה". קיימת חומרה יתרה בעת שהעבירה מבוצעת כלפי אוכלוסייה חלשה כמו בענייננו - כלפי נשים מבוגרות - שמידת פגיעותה גדולה ויכולתה להתגונן מוגבלת. משכך, על בית המשפט להוקיע אלימות מסוג זה ולהגן על הקורבנות, באמצעות גינוי וענישה מרתיעה. בעניין זה אפנה לדברי כבוד השופט עמית בע"פ 1864/11 **דוידוב נ' מדינת ישראל** [7.11.12], בפסקה 7:

"שוד או גניבה מקשים ומחסר ישע, נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה 'רגילה' של שוד או גניבה, בהיותו הפרה של הציווי 'והדרת פני זקן' הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשים היא מעשה נקלה ובזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת לעבירה הנמצאת בתחתית 'שרשרת המזון' של העבירות ושל העבריינים".

אפנה גם לדבריו של כבוד השופט ג'ובראן על חומרתה של עבירת השוד כשהיא מכוונת כלפי קשים וחסרי ישע, כפי שכתב בע"פ 3307/08 **מדינת ישראל נ' טועמי** [4.3.09], בעמוד 5:

"עבירות השוד, ובמיוחד כשעבירות אלו מופנות כנגד קשים, הינן רעה חולה שחובה על בתי המשפט לעקור משורש. הפניה דווקא לאוכלוסיה חלשה, אוכלוסיית הקשים, מתוך תקווה כי אוכלוסיה זו לא תוכל להגן על עצמה, משקפת אנטי חברתיות עמוקה ומגלמת בתוכה אכזריות ואדישות לחומרת הפגיעה הנגרמת לקורבן העבירה" (וראו גם, ע"פ 2116/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (22.10.2014); ע"פ 6202/10 **מדינת ישראל נ' ישראילוב** (15.3.2011); ע"פ 2835/12 **הידי נ' מדינת ישראל** (21.3.2013)).

בענייננו, **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** שונה במידת מה בכל אישום. יש להבחין בין אישומי הסיוע (ראשון ושני), לאישומי השוד בצוותא חדא (רביעי עד שמיני), לאישום הכולל ביצוע בנסיבות מחמירות (אישום שלישי). כמו כן יש להבחין בין האישומים שבהם הייתה גם פגיעה פיזית בקרבן, מעבר לנזק הנפשי הנגרם כפועל יוצא מהיותו של אדם קרבן לעבירה. בעניין זה יש הבדל גם בין המעשים שהופנו כלפי נשים צעירות יותר, מתחת לגיל 40 (אישום ראשון ושני), לאלה שהופנו כלפי נשים מבוגרות יותר, מעל גיל 65 (אישומים שלישי עד שמיני). בכל האישומים יש לזכור כי לא הנאשם הוא שביצע פיזית את המעשים, אך מהאישום השלישי ואילך הוא מבצע עיקרי, ביחד עם מאמון.

בהתאם, אני קובעת כי **מידת הפגיעה באישומים השונים** היא כדלקמן:

אישום ראשון: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית נמוכה, בשל כך שהנאשם סייע לביצוע עבירת השוד, המתלוננת הייתה בת 37 בעת הארוע וכתוצאה מהשוד נגרמה לה שריטה בצוואר.

אישום שני: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא נמוכה, בשל כך שהנאשם סייע לביצוע עבירת השוד, המתלוננת הייתה בת 38 בעת הארוע ולא נגרמו לה פגיעות פיזיות.

אישום שלישי: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית גבוהה, בשל כך שהנאשם ביצע את מעשה השוד בצוותא חדא עם מאמון, המתלוננת הייתה בת 81 בעת הארוע וכתוצאה מהשוד נגרמו לה חבלות בצוואר, בפרק כף ידה ובברכה, והיא אף הייתה מאושפזת במשך יממה בבית החולים. מתסקיר קרבן העבירה שלה עולה כי מעבר לפגיעות הפיזיות שצינתי לעיל, הארוע גרם לה לפגיעות נפשיות, שבאו לידי ביטוי בחרדה ופחד לצאת מהבית.

אישום רביעי: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית, בשל כך שהנאשם ביצע את מעשה השוד בצוותא חדא עם מאמון, המתלוננת הייתה בת 86 בעת הארוע ולא נגרמו לה פגיעות פיזיות.

אישום חמישי: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית, בשל כך שהנאשם ביצע את מעשה השוד בצוותא חדא עם מאמון, המתלוננת הייתה בת 66 בעת הארוע ומתסקיר קרבן העבירה שלה עולה כי היא סובלת מטראומה, סיוטים ומחשבות רדיפה.

אישום שישי: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית נמוכה, בשל כך שהנאשם ביצע את מעשה השוד בצוותא חדא עם מאמון, המתלוננת הייתה בת 65 בעת הארוע ולא נגרמו לה פגיעות פיסיות.

אישום שביעי: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית, בשל כך שהנאשם ביצע את מעשה השוד בצוותא חדא עם מאמון, המתלוננת הייתה בת 72 בעת הארוע ומתסקיר קרבן העבירה שלה עולה כי היא סובלת מפחד מאנשים זרים, התפרצויות בכי ועוגמת נפש.

אישום שמיני: מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית, בשל כך שהנאשם ביצע את מעשה השוד בצוותא חדא עם מאמון, המתלוננת הייתה בת 73 בעת הארוע וכתוצאה מהארוע היא סבלה משריטה ואדמומיות בצווארה.

11. לגבי **מדיניות הענישה הנהוגה**, אף אני חיפשתי פסיקה נוספת, שנסיבותיה דומות או קרובות לענייננו.

א. בע"פ 6862/13 **חג'אזי נ' מדינת ישראל** [7.7.14], המערער הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בביצוע עבירת שוד של שרשרת זהב עבה מצווארו של מתלון, שאחריו עקב המערער בשעת לילה מאוחרת. בית המשפט העליון, ברוב דעות, קיבל את הערעור שנסב על חומרת העונש, וקבע כי בנסיבות ביצוע העבירה - עבירה יחידה, ספונטנית, הכוללת דרגת אלימות נמוכה - מתחם העונש ההולם נע בין שישה חודשים לבין 28 חודשי מאסר בפועל. בתוך מתחם העונש ההולם עונשו של המערער נקבע ברף המחמיר של המתחם, קרי: 28 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים, זאת נוכח עברו הפלילי המכביד. יצוין כי במסגרת פסק הדין עמדה כבוד השופטת ברק-ארז על כך שמקום שבו בחירת הקורבן נעשתה בשל חולשתו הפיזית, כגון קשישים, אזי **על מתחם הענישה להיות שונה מאחר שהוא מבטא עבירה חמורה "שבעתיים"** משוד רגיל.

ב. בע"פ 7493/12 **מוחמד נ' מדינת ישראל** [10.2.13], המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בשוד בנסיבות מחמירות בכך שבשעת לילה תקף המערער את המתלוננת ברחוב, בעת שעשתה פעמיה לביתה, הכה אותו באמצעות אגרופו שלוש מכות בפניה, וכשנפלה ארצה תלש המערער בכוח מצווארה שרשרת זהב עם תליון צלב. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של המערער על שני חלקיו וקבע כי עונשו שעמד על 32 חודשי מאסר בפועל הוא עונש מתון בהתחשב בחומרת העבירה ונסיבות ביצועה. בית המשפט עמד על כך שהשיקולים לקולא בעניינו, נסיבותיו האישיות ועברו הפלילי הנקי, נלקחו בחשבון, שכן אחרת עונשו היה חמור יותר באופן משמעותי.

ג. בע"פ 10193/09 **שץ נ' מדינת ישראל** [9.12.10], הורשע המערער על יסוד הודאתו בשלושה ארועי שוד שבהם צעד המערער אחר קורבנותיו ומשהתקרב לעברם חטף תיקיהם ונמלט מהמקום. המערער ביצע את המעשים רק כלפי נשים, כאשר גילן של שתיים היה 79 ו-80. בנוסף על כך הורשע המערער בעבירה של תקיפה לשם גניבה, שבמסגרתה גנב המערער תיק מאישה שהלכה בגינה ציבורית. עוד יצוין כי המעשים בוצעו על פני תקופה של חודש ימים, במועדים שונים, כלפי מתלוננות שונות. בית המשפט העליון דחה את ערעורו בקובעו כי העונשים הנפרדים שקבע בית משפט קמא, תוך חפיפתם החלקית, בגין כל אחד מהארועים - ראויים, זאת בהינתן עברו הפלילי המכביד של המערער והעובדה כי ביצע את המעשים

כאשר מאסר מותנה עומד נגדו. בית המשפט עמד על כך שהמערער מהווה סכנה של ממש לציבור והותיר את עונשו שעמד על 11 שנות מאסר בפועל על כנו. אציין כי בגזר דינו של בית משפט קמא, כבוד השופט גורפינקל קבע כי העונש הראוי לכל אחת מהעבירות שביצע המערער כלפי קשישות צריך לעמוד על 6 שנות מאסר (לפני שחפף חלק מהעונשים).

ד. בת"פ (מחוזי חיפה) 40168-08-15 **מדינת ישראל נ' יבדאיב** [17.4.16], הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן שכלל שלושה אישומים נפרדים בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, גניבה ושוד. באישום הראשון הורשע הנאשם בשוד שרשרת זהב מצווארה של מתלוננת ילידת 1938 בצהרי היום. כתוצאה מכך נפלה המתלוננת במדרגות סמטה צדדית שהייתה במקום. באישום השני גנב הנאשם בשעת לילה מאוחרת נרתיק שהיה בתוך תיקה הפתוח של המתלוננת, עובדת זרה מהפיליפינים, כשבתוכו דרכונים וכסף מזומן. באישום השלישי תלש הנאשם שרשרת זהב מצווארה של מתלוננת, בשעת בוקר מוקדמת, בכוח, באמצע הרחוב. בית המשפט קבע כי מדובר בשלושה אירועים נפרדים ובשל כך קבע שלושה מתחמי ענישה שונים. באישום הראשון קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות נע בין שלוש עד שש שנות מאסר. באישום השני שעניינו עבירת גניבה מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לשישה חודשי מאסר בפועל. ובאישום השלישי שעניינו שוד "סתם" מתחם העונש ההולם נע בין 20 לבין 40 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט גזר על הנאשם עונש אחד בגין כל העבירות שעמד על 68 חודשים, זאת בהתחשב בנסיבותיו האישיות, עברו הפלילי המכביד, התמכרותו לסמים ובקשתו לקבל טיפול בכותלי הכלא. הנאשם לא השלים עם גזר דינו והגיש ערעור לבית המשפט העליון אשר קבע במסגרת ע"פ 4330/16 **יבדאיב נ' מדינת ישראל** [28.12.16] כי על מנת להמשיך ולעודדו בהליכי הגמילה והשיקום שבהם הוא מצוי, 4 חודשי המאסר על תנאי שהפעיל בית משפט קמא ירוצו בחופף ולא במצטבר לעונשו. יתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם.

ה. בת"פ (מחוזי ירושלים) 127-07-12 **מדינת ישראל נ' זבון ואח'** [1.7.13], הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון שאליו הגיעו הצדדים. נאשם 1 הורשע בשתי עבירות שוד, עבירה של סיוע לשוד ושלוש עבירות של כניסה לישראל שלא כדין. נאשם 2 הורשע בעבירת שוד ובכניסה לישראל שלא כדין. באישום הראשון בעניינו של נאשם 1 בלבד תלש הנאשם מצווארה של מתלוננת, שעמדה בפתח ביתה ובדקה דואר, שרשרת זהב ונמלט עם אחר מהמקום. באישום השני הנוגע גם הוא רק לנאשם 1 ולאדם נוסף שהיה עמו, תלש הנאשם שרשרת זהב מצווארה של אישה ילידת 1945 עת צעדה לבדה ברחוב. באישום השלישי הנוגע לשני הנאשמים, תלש נאשם 2 משוטרת סמויה שרשרת מצווארה ונאשם 1 חטף את ארנקה וביחד נמלטו מהמקום. בית המשפט קבע כי בעבירה של שוד בנסיבות המתוארות מתחם הענישה הראוי נע בין שנתיים לבין שש שנות מאסר בפועל ובעבירה של סיוע לשוד מתחם הענישה הראוי נע בין שנה לבין ארבע שנות מאסר בפועל. בית המשפט קבע כי יש לקבוע בעניינם של הנאשמים עונש כולל. בעניינו של נאשם 1 בית המשפט העמיד את עונשו על 48 חודשי מאסר בפועל נוכח גילו הצעיר (בן 21), עברו הפלילי הנקי, הודאתו והבעת החרטה. בעניינו של נאשם 2 העמיד בית המשפט את עונשו על 26 חודשי מאסר בפועל תוך התחשבות באותן הנסיבות אותן מניתי בעניינו של נאשם 1. הנאשמים לא הגישו על גזר דינם ערעור לבית המשפט העליון.

12. אשר **לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, אמנם הנאשם לא בחר את הקורבנות (אלא היה זה מאמון), אך לא ניתן להתעלם מכך שכל הקורבנות היו נשים שהלכו ברחוב בגפן, והחל מהאישום השלישי ואילך הן נבחרו בשל גילן, כשטווח הגילאים נע בין 65 לבין 86 שנים, כאשר החל מאישום זה הנאשם היה מודע לטיב הקורבנות. מטרתם של הנאשם ומאמון הייתה אחת והיא לאתר אישה מבוגרת, שצועדת ברחוב בגפה ועונדת שרשרת זהב על צווארה תוך ניצול העובדה כי לא יהיה בידיה הכוחות הדרושים בכדי להתנגד או לרדוף אחריהם. הנאשם ומאמון ראו באותן נשים "טרף קל" ופעלו באופן זה בשיטתיות ללא רחמים. נוסף על כך, למרות ההתנפלות על קרבן אקראי שנבחר על אתר, לא ניתן לומר שלא קדם **תכנון** למעשים, שכן הנאשם ומאמון קבעו ביניהם את דפוס הפעולה, חילקו תפקידים ויצאו לדרכם. אחר מעשה גם מכרו, בחלק מהמקרים, את השלל בצוותא.

חלקו של הנאשם בביצוע המעשים באישומים השלישי עד השמיני היה משמעותי והכרחי על מנת שתכנית העבריינית תצא אל הפועל, אף אם חלקו של מאמון היה גדול יותר וחמור יותר (בהיותו זה שביצע בפועל את מעשה השוד ותלישת השרשראות מצווארן של הקורבנות). במסגרת חלוקת התפקידים בין הנאשם ומאמון, תפקידו של הנאשם היה לנסוע לרחוב צדדי באחת מערי השרון, וזאת לצורך איתור קורבן על ידי מאמון, הרחק מרחובות ראשיים. לאחר שמאמון היה יורד מרכבו של הנאשם, מאתר קורבן ומבצע את השוד בפועל, היה הנאשם ממתין לו במקום העצירה או בסמוך לכך, וזאת על מנת שלאחר ביצוע המעשים יוכלו השניים לברוח מהמקום במהירות ובטרם תוזעק משטרה למקום. כאמור - במקרים מסוימים נהגו השניים לנסוע לשטחי הרשות הפלסטינית שם מכרו את השלל וחלקו ביניהם את הרווחים. חלקו של הנאשם באישום הראשון והשני היה סיוע לשוד בלבד, וזאת - כך הסבירו הצדדים - בשל כך שבאותם אישומים אין ראיה כי הנאשם ראה מי מהקורבנות וידע כיצד מתבצע השוד. לפיכך באותם מקרים חלקו היה בכך שהוא אפשר את ביצוע העבירה והקל על מאמון את ביצועה, ובשני האישומים הללו, חלקו פחות משל שותפו. נסיבה נוספת שראוי לציין באופן מיוחד הוא הארוע מושא האישום השלישי, שהוא הארוע החמור ביותר, שכן מאמון לא רק תלש מצווארה של המתלוננת ז.כ את השרשרת אלא גם הכה אותה, סובב את ידה והשכיבה על הרצפה. כתוצאה ממעשיו של מאמון המתלוננת נחבלה בצווארה, בפרק כף ידה ובברכה ואושפזה למשך יממה בבית חולים. אמנם הנאשם לא ביצע את מעשי התקיפה בעצמו, אך הוא היה עד להם ובהיותו מבצע בצוותא יש לו חלק בביצוע המעשים מכוח דיני השותפות.

אשר **לנזק הפוטנציאלי** מביצוע המעשים - שוד לאור יום יכול להתפתח לסיטואציה אלימה הן מצד הנאשם והן מצד הקורבן. אין לדעת באיזה אופן יגיב הקורבן ובכל מקרה - כל קרבן מושפע אחרת מתקיפה, כך שיש סיכוי לגרימת נזק גופני לא מבוטל אגב ביצוע שוד. לא בכדי נבחרו נשים מבוגרות כקורבנות, שכן יכולתן להתנגד או להאבק נמוכה, אך דווקא בשל מאפיינים אלו, הנזק הפוטנציאלי מהפעלת אלימות כלפי אותן נשים עשוי להיות גדול.

על **הנזקים הקונקטיים** שנגרמו למתלוננות ניתן ללמוד הן מהתיאור העובדתי שבכתב האישום, הן מתצהירי נפגעות העבירה שהוגשו על ידי המאשימה. הנאשם ומאמון שדדו מעל שמונה שרשראות זהב, כאשר חלקם היו עם תליונים ויש להניח, הגם שנתון זה לא הובא לידיעתו, כי ערך התכשיטים אינו מועט. לכך יש לצרף את הנזק הפיזי שנגרם למתלוננות באישום הראשון, השלישי והשמיני, והנזקים הנפשיים והטראומה שאותם מעשים הותירו בכלל המתלוננות, שעה שהותקפו ברחוב לאור יום על ידי אדם זר. המאשימה הגישה, כאמור, תצהירי נפגעות עבירה, משלושה קורבנות, באישום השלישי, החמישי והשביעי: לדברי ז.כ, המתלוננת באישום השלישי והחמור ביותר, נגרמו לה מאז הארוע פגיעות גוף ופגיעות נפשיות חמורות, שבאו לידי ביטוי בפחד לצאת מהבית, קבלת טיפול נגד חרדה, כאבים בגוף וקושי לעמוד

על רגליה. ז.כ. אף ציינה כי השרשרת שנגבה לה הייתה מאוד יקרה, הן בפן הכלכלי, הן בפן הרגשי. לדברי ט.ס., המתלוננת באישום החמישי, הארוע בוצע בסמוך לביתה דבר שגרם לה להתסגר בבית במשך שבוע בשל סיוטים ומחשבות רדיפה. ט.ס. תיארה כי מאז המקרה קשה לה לחזור ולנהל אורח חיים רגיל והיא סובלת מטרומה. לדברי ש.ב.צ., המתלוננת באישום השביעי, נגנבו ממנה שתי שרשראות זהב, שהיו לה יקרות הן בפן הכספי, הן בפן הרגשי. מאז המקרה היא סובלת מפחד מאנשים זרים, התפרצויות בכי ועוגמת נפש.

אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את המעשים: מתסקיר שירות המבחן עלה כי עובר לביצוע המעשים היקף עבודתו של הנאשם, אשר עבד באותה תקופה בשיפוצים, פחת, דבר שהוביל לכך שמצבו הכלכלי הורע. הנאשם לא שיתף את שירות המבחן בסיבות הספציפיות שהביאו אותו לביצע את המעשים ואף לא הסביר אותם לפני.

13. בהתחשב בכל אלה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בגין כל אחד מהאישומים הראשון והשני (סיוע לשוד) **נע בין שנה לבין שלוש שנות מאסר בפועל**; מתחם העונש ההולם בגין האישום השלישי (שוד בנסיבות מחמירות) **נע בין שלוש לבין שש שנות מאסר בפועל**; ומתחם העונש ההולם בגין כל אחד מהאישומים הרביעי ועד השמיני (שוד) **נע בין שנתיים לבין ארבע שנות מאסר בפועל**.

14. לא מצאתי כי מתקיימות בעניינו של הנאשם נסיבות כלשהן שבעטיין יש לחרוג לקולא או לחומרה ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי לכל אחד מהארועים בהם הורשע הנאשם.

מיקום הנאשם בתוך כל אחד מן המתחמים

15. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, לקולא יש להתחשב בכך שהנאשם הודה בעובדות כתב האישום ובכך חסך זמן ציבורי רב, וכן חסך מהמתלוננות להגיע לבית המשפט ולהעיד על המעשים. הנאשם הביע חרטה על הפגיעה והצער שמעשיו גרמו למתלוננות, ונדמה היה שמדובר בחרטה אמיתית וכנה.

עוד מצאתי כי יש לזקוף לזכותו של הנאשם את העובדה כי שתף פעולה עם החוקרים כבר בחקירותיו במשטרה. חרף העובדה שחקירותיו לא הוגשו כראיה, מטעמי הצדדים בפניי, למדתי כי הנאשם הודה במעשים באחת מחקירותיו, הגם שלא מדובר היה בחקירתו הראשונה. מהרישום הפלילי שהוגש לעיוני [במ/1] עולה כי לנאשם עבר פלילי שהתיישן בתום שנת 2010, ומשכך איני מתכוונת להביאו בגדר שיקוליי. עם זאת יש להתחשב לטובת הנאשם בכך שהוא מעולם לא ריצה מאסר מאחורי סורג ובריח, וכאשר מדובר במאסר ראשון, פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו גדולה יותר ממאסר עבור מי שכבר "למוד מאסרים".

אשר לנסיבות האישיות של הנאשם, כמתואר לעיל הנאשם בן 50, נשוי ואב לילדים. עובר לתיק זה עסק בעבודות שיפוצים. נטען כי מצבו הכלכלי של הנאשם קשה והוא חב חובות לשוק האפור, שעומדים על כרבע מיליון ₪. לטענת ב"כ הנאשם עובדות אלו הועלו גם במסגרת חקירותיו של הנאשם במשטרה, אך לא הובא כל מסמך בעניין זה ולא הובאה ראיה כלשהי בנושא. עוד נטען, כי מאז ארועי כתב האישום, משפחת הנאשם אינה תומכת בו ואף מביעה כלפיו סלידה, דבר אשר גרם להרס של התא המשפחתי. בהקשר הזה אציין כי מתסקיר שירות המבחן הצטיירה תמונה

שונה. הנאשם תיאר בפני קצינת המבחן כי מערכת היחסים שלו עם אשתו היא חיובית ומספקת והיא תומכת בו גם היום. מצד שני, הנאשם החליט בשלב מסוים, לאחר שהועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני, לשוב אל מאחורי סורג וברית. הנאשם טוען כי הדבר נבע מקשיים מול משפחתו, והדעת נותנת, כי מי שניתנת לו האפשרות לשהות בפיקוח אלקטרוני, במעצר שלא בין כתלי הכלא, לא יעדיף את הכלא ללא סיבה משמעותית. לפיכך שיבתו של הנאשם לכלא מבחירה תומכת בטענתו על אודות קיום קושי ממשי מול משפחתו.

נסיבה נוספת שמצאתי לנכון להתייחס אליה היא הרתעת הרבים: בתי המשפט עמדו זה מכבר על הצורך בהעברת מסר ברור ומרתיע כלפי אלו הפוגעים באוכלוסיה מבוגרת, שעמה נמנות המתלוננות, ועל חובתנו כחברה להגן על אוכלוסייה זו, בהיותה "טרף קל". **בעניין מאג'ד** (פסקה 7) קבעה כבוד השופט ברון כי "על בית המשפט להוקיע אלימות ממין זה - באמצעות גינוי וענישה מרתיעה של אלו המנצלים בבריונות את יתרונם הפיזי אל מול מי שנקרה בדרכם ונתפס על ידם כקורבן זמין ונוח שבנקל יוכלו לו (ע"פ 517/08 **ביניב נ' מדינת ישראל** בפסקה 18 (29.6.2009); ע"פ 2163/05 **אליב נ' מדינת ישראל** בפסקה ו' (12.12.2005))." לפיכך אני סבורה כי יש לתת משקל משמעותי לשיקולי ההרתעה והגמול, בצד התחשבות בנסיבותיו האישיות של הנאשם.

16. אשר לסוגיית ניכוי ימי המעצר בפיקוח אלקטרוני מתקופת המאסר בפועל: ב"כ המאשימה טען כי חלק מההסדר שאליו הגיעו הצדדים כלל הסכמה לכך שימי המעצר שהנאשם כבר נשא בהם ינוכו מתקופת המאסר שתיגזר עליו במסגרת תיק זה. ב"כ הנאשם לא חלק על עובדה זו, אלא הוסיף כי "ימי המעצר" כוללים גם את התקופה שבה היה הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני. לאחרונה קבע בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 7768/15 **פלוגי נ' מדינת ישראל** [20.4.16], פסקאות 23-33, כי אין לנכות מתקופת מאסר בפועל את הימים בהם היה הנאשם עצור בפיקוח אלקטרוני, זאת נוכח השוני המהותי שבין תנאי המעצר מאחורי סורג וברית לבין תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, אשר דומה בנתוניו למעצר בית מלא, והפגיעה השונה שבשלילת חירותו של הנאשם במקרים השונים. עוד נקבע כי "אף שעם חקיקת החוק הועלה מעמדו של המעצר בפיקוח אלקטרוני לדרגת מעצר, הרי שככלל אין להחיל עליו את הדין הנוהג ביחס לניכוי ימי מעצר מאחורי סורג וברית מתקופת המאסר", אך ניתן להתחשב כשיקול לקולה בתקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני במסגרת השיקולים בקביעת העונש (ע"פ 8547/15 **מדינת ישראל נ' מחאג'נה** [5.6.16], פסקאות 7-6). לפיכך אני קובעת כי התקופה שבה היה הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני, מיום 9.11.15 ועד 23.8.16, לא תנוכה מתקופת המאסר בפועל, אך מאחר שמדובר בתקופה לא מבוטלת (כתשעה חודשים ומחצה), אתן לה משקל בקביעת עונשו של הנאשם, בעת מיקומו במתחם ("נסיבות נוספות", בהתאם לסעיף 40 לחוק).

17. נוכח כל האמור לעיל, ולאחר ששקלתי את כלל השיקולים סבורני כי מיקום הנאשם בכל אחד מהמתחמים שקבעתי לעיל צריך להיות מעט מעל תחתית המתחם בגין כל ארוע.

18. מאחר שעסקינן בריבוי ארועים, על פי סעיף 40 לחוק העונשין, עלי לקבוע עונש נפרד בגין כל ארוע (ומידת החפיפה בין העונשים), או עונש כולל. סבורני כי בנסיבות התיק ובאיזון הראוי בין כלל השיקולים, וביניהם: הודאתו של הנאשם, העובדה כי מדובר במאסר ראשון מאחורי סורג וברית, ימי המעצר שבהם היה הנאשם בפיקוח אלקטרוני ונסיבותיו האישיות של הנאשם, סכימה של העונשים בגין כל ארוע, גם בחפיפה לא מבוטלת, תוביל לתוצאה קשה מדי. לפיכך יש מקום לקבוע עונש כולל בגין כל הארועים. משכך אני קובעת כי העונש ההולם במקרה דנן הוא עונש של

חמש שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

19. אשר לרכיב הקנס, לצורך קביעת גובהו התחשבתי בנתונים הבאים: מספר השרשראות והתליונים שנשדדו על ידי הנאשם ומאמון, שהגם שכתב האישום לא מציין את ערכן, יש לשער שמדובר לפחות בכמה אלפי שקלים; מצבו הכלכלי של הנאשם (כמצוות סעיף 40 לחוק העונשין), אם כי המשקל שניתן להעניק לנתון זה הוא מוגבל, מאחר שהנאשם לא הציג ראיות כלשהן בעניין זה; העובדה שהנאשם עומד לשהות בשנים הקרובות מאחורי סורג ובריח. לא נעלם מעיני הפיצוי ששולם למתלוננת מ.ז. כתנאי מקדים במסגרת הסדר הטיעון, בסכום של 3,000 ₪.

סיכום

19. לאור כל האמור, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **חמש שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו** (מיום 26.8.15 ועד 9.11.15; ומיום 23.8.16 ועד היום);

ב. **מאסר בן 12 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה** אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת אלימות, לרבות אלימות כלפי רכוש;

מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת רכוש, למעט כזו שכרוכה באלימות, ולמעט לפי סעיף 413 לחוק;

ג. **קנס כספי בסך 1,500 ₪** או 15 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשני תשלומים, ביום 1.4.19 וביום 1.5.19;

ד. **פיצוי כספי בסך 8,800 ₪** אשר יחולק בין נפגעות העבירה באופן הבא:

500 ₪ לכל אחת מהמתלוננות באישום הראשון והשני;

2,800 ₪ למתלוננת באישום השלישי;

1,000 ₪ לכל אחת מהמתלוננות באישום הרביעי עד האישום השמיני.

הפיצוי ישולם ב-8 תשלומים, שווים ורצופים, החל ביום 1.8.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שאחריו. אי עמידה בשני תשלומים רצופים תוביל להעמדת כל יתרת הסכום לפרעון מיידי.

זכות ערעור כדין

ניתן היום, ט"ז שבט תשע"ז, 12 פברואר 2017, בנוכחות הצדדים.